

Muistio

Varhaiskasvatuksen koulutusten kehittämisfoorumin (VKF II) kokous

Aika: to 25.5.2023 klo 10.00–15.00

Paikka: STM, Meritullinkatu 8, Helsinki (nh. Meritulli)

Läsnä: Ahtikari Merja (pois)
Ekroth Anne
Heikkilä Mia (pois)
Helminen Jari
Holsti Emma (pois)
Kinos Jarmo
Kivikangas Mirja (pois)
Kola-Torvinen Pia
Komulainen-Aakko Merja (pois)
Laiho Sanna-Maija (pois)
Lampenius Minna
Lehtiniemi Soili
Lehtonen Anette
Leskinen Helena (tekn. siht.)
Halttunen Leena, foorumin puheenjohtaja
Mattila Virpi (pois)
Muraskina Diana
Nevanen Saira
Ojasalo Katri (pois)
Penttinen Sanna (siht.)
Rissanen Terhi (pois)
Rusi Meeri
Rutanen Niina
Sajaniemi Nina
Sarkkinen Tuomas
Säkkinen Sanna
Töytäri Aija
Venho Thea (pois)
Wallin Outi (pois)
Westerlund Beatrice

Etäyhteydellä (klo 11–12):

Minna Mayer, Owl Group
Jenna Siltala, Owl Group

- 1. Kehittämisfoorumin tilannekatsaus, Foorumin puheenjohtaja, kasvatustieteiden laitoksen johtaja Leena Halttunen, Jyväskylän yliopisto**
 - Puheenjohtaja Leena Halttunen avasi tilaisuuden ja kävi läpi päivän ohjelman. Esiteltiin uusi opiskelijajäsen Diana Muraskina SAMOK:ista.
- 2. Kehittämisfoorumin loppuraportin valmistelu alkaa: ohjeistus raportin kirjoittamiseen**

Opetusneuvos Kirsi Alila, OKM (kaikki 25.5. esitykset tiimerissä) https://tila.tiimeri.fi/sites/vn-vkf_ii/layouts/15/start.aspx#Tiedostot/Forms/AllItems.aspx?RootFolder=%2Fsites%2Fvn%2Dvkf%5Fii%2FTiedostot%2FFoorumin%20kokoukset%2FFoorumin%207%2E%20kokous%2025%2E5%2E2023&FolderCTID=0x012000A007CFDFBC70284A9A81B7B4ACF6FCE D&View=%7B40104207%2DA8FE%2D46D9%2DAEF7%2D95A087354D0E%7D

 - Loppuraportti julkaistaan OKM:n julkaisusarjassa loppuvuodesta 2023. Seminaari ja julkaisutilaisuus järjestetään vuoden vaihteessa. OKM vastaa julkaisun taitosta. Koska osa loppuraportista käännetään ruotsiksi ja osin englanniksi, pitää varata tarvittava aika myös käännösten tekemiseen. Käännöksiä voidaan hyödyntää kansainvälisessä yhteistyössä.
 - Loppuraportin dispositio ja kirjoittamisvastuut pitää päättää. VKF I raportti oli tosi laaja. Nyt pyritään tiivistetymppään muotoon.
 - Loppuraportin johdanto samantyyppinen kuin VKF I raportissa. Helena Leskinen on jo koonnut jo foorumin tapaamiset ja muut tapahtumat johdanto-osioon. Tiimeriin on tehty oma kansio loppuraportille.
 - Pitää päättää missä kohtaan loppuraporttia esitellään aluetilaisuuksien antia ja kyselyn tuloksia.
 - Jaostot tuottavat loppuraporttiin kuvaukset oman jaostonsa toiminnasta ja tehdyistä toimenpiteistä.
 - Jaostot kokoavat omien kysymyksiensä vastaukset aluetilaisuuksista.
 - Jaostojen ja VKF:N toiminnan itsearviointia sisällytetään loppuraporttiin.
 - Foorumin loppuraportin julkistamisajankohdan yhteydessä tulee huomioida Karvin varhaiskasvatuksen koulutusten arvioinnin julkistaminen sekä Opettajankoulutusfoorumin päättyminen samoihin aikoihin vuoden lopussa. Molempien foorumien toiminnan jatkosta päätetään myöhemmin.

Keskustelua:

- Keskustelussa nousi esille, mitä hyötyä olisi, jos foorumit yhdistettäisiin ja mikä niiden tulevaisuus olisi. Esiopetuksen asema ja tulevaisuus pitää myös huomioida.
- Keskustelussa nousi esille, ettei kannata hukata eri ammattiryhmien ja -asteiden yhteistyötä, mikä on ollut tärkeää ja keskeistä VKF:n toiminnassa. Moniammatillinen työ on osa varhaiskasvatusta ja yhä enemmän myös arkea koulu- ja oppilaitosmaailmassa opiskeluhuollon ja koulunkäynnin tuen osalta.
- Alan myönteisen kuvan rakentaminen ja vahvistamisen eri keinoilla ovat olleet keskeinen osa foorumin työskentelyä.
- Karvi suunnittelee julkistavansa oman varhaiskasvatuksen koulutusten arvioinnin loppuraportin viikolla 3 2024.
- VKF II loppuraportin julkistamisessa huomioidaan Karvin aikataulu. Syksyllä 2023 tulee vielä tarkemmin suunnitella yhdessä julkistamisaikataulut.
- Loppuraportin osalta pitää huomioida myös kuultavat tahot. Esitelläänkö heille alustavia toimenpidesuosituksia syksyn aikana?
- Julkistamistilaisuuden tarkempi suunnittelu aloitetaan syksyllä. Huomioidaan uuden ministerin toiveet.

- Ohjausryhmä kokoontuu vielä 8.6, jossa päätetään loppuraportin kirjoittamisvastuista ja syksyn aikatauluista. Tämän jälkeen niistä ilmoitetaan koko foorumille.
- Jaostojen loppuraportin kirjoittamistyö on eri vaiheissa.
- Vielä päättämättä, kuvataanko aluetilaisuuksien antia alueittain vai jaostojen kysymysten kautta? Lisäksi on tulossa kyselyjen vastaukset, jotka tulee myös huomioida teksteissä.
- Luku 2:een pitää vielä koulutusasteittain laatia yhteisesti tekstejä, mitä muutoksia on tapahtunut VKF I jälkeen eri koulutusasteilla varhaiskasvatuksen osaamiseen liittyen.
- Teksteihin jää helposti päällekkäisyyttä, mikä pitää vielä ratkaista.
- Aluetilaisuuksien tekstikoonneissa on pirstaleisuutta ja päällekkäisyyttä.
- 3.1 ja 3.3. kohdissa jaostojen tekstejä pitänee valmistella yhtaikaa. Kuuluisiko 3.1. aluetilaisuuksien anti ollakin myöhemmin raportissa.
- Turhaan ei kannata muokata ja pohtia pää- ja alalukujen järjestystä tässä vaiheessa, koska kirjoittamisen yhteydessä rakennetta voidaan vielä muokata.
- Ensiksi valmiiksi jaostojen toiminnan kuvaus ja jaostojen toimenpiteiden vastaukset koottuna.
- Pitäisi sopia yhteisesti kirjoitustyylistä, onko toimenpiteisiin vastaaminen enemmän kuvailevaa vai lyhyet toteavat vastaukset omiin toimenpiteisiin? Vastausten muoto pitäisi olla yhteisesti sovittu.
- Kuinka paljon tekstissä voisi olla vapautta jaostojen osalta?

Kehittämisfoorumin työnantajille ja koulutustahoille suunnattujen kyselyjen raportointi *Johtaja Minna Mayer, Owl Group (esitys tiimerissä)*

- Raportti lähetetty etukäteen foorumilaisille.
- Kyselyt tehtiin anonyymisti.
- Saatiin laadukkaita vastauksia.
- Noin puolet kunnista vastasi kyselyyn.
- Määrien osalta tulokset ovat suuntaa antavia, koska kyselyyn vastasi vain osa työnantajista ja koulutuksen järjestäjistä.

Keskustelua:

- Kelpoisuudet näyttävät yllättävän hyviltä, mitä luvut todellisuudessa kertovat?
- Huomioitava, että isoja kuntia on jättänyt vastaamatta.
- Verkostojen rooli korostui vastauksissa. Lähes kaikki vastaajat ovat mukana jossain verkostossa. Huomioitava, että verkostot ovat hyvin erilaisia.
- Osa verkostoista on vapaamuotoisempia ja osa virallisempia ja järjestäytyneempiä. Tarvitaanko tarkempaa tietoa verkostoista ja pitäisikö toiminta olla virallisempaa ja jäsennellympää asioiden eteenpäin saamiseksi?
- Vaikea saada kokonaiskuvaa verkostoista.
- Varhaiskasvatuksessa on ristiriita teoriaopintojen ja harjoittelun välillä? Halutaan lisää käytännön harjoittelua, mutta suurin osaamistarve on kuitenkin teoriapuolella.
- Tulisi pohtia, mikä kaikki kelpaa varhaiskasvatuksen osaamiseksi.
- Joustavuus osaamisen hankkimisen osalta nousee esille paljon, mitä käytännössä tarkoitetaan, korostuuko jo liikaa?
- Olisiko syytä pohtia, miksi esimerkiksi ammatti-identiteetin kasvu ei nouse esille tällaisissa kyselyissä?
- Tuovatko kyselyt näkyväksi vain sen, mikä on pinnalla sillä hetkellä alalla?
- Jää pohdittavaksi, miten kyselyn tulokset huomioidaan loppuraportoinnissa.
- Ammatillisen osaamisen ja verkostojen kannalta tuloksia on helpompi hyödyntää, mutta määrien osalta pitää tuloksien tulkinnan osalta olla varovainen.

- Tehtävänkuvia tuli kyselyn kautta noin kymmenen kappaletta.
- Avoimien vastauksien tarkempi analysointi on vielä tekemättä.

Jaostojen toimenpiteiden vaihe (15-20 min/jaostoesitys)

1. Veto- ja pitovoiman vahvistaminen ja työelämän laatu (VEPO)

Meeri Rusi: Tilanne VEPO-jaoston työssä (VEPO:n esitys tiimerissä)

- Lisää näkemystä jaoston teksteihin saadaan vielä eri aineistoista (mm. aluetilaisuudet, kysely, selvitykset).
- Toimenpide-esitykset ovat vielä kirjoittamatta. Koonti on vielä tekemättä aluetilaisuuksien kysymyksistä.
- Veto- ja pitovoimassa näkyy selkeä kaari hakeutumisvaiheesta työllistymiseen ja alalla pysymiseen.
- Täydennyskoulutus: miten uudistettaisiin OPH:n ja AVI:n rahoittamia kokonaisuuksia?
- Opiskelijoiden harjoittelun ja ohjauksen laadun varmistaminen.
- Tärkeää työnkuvien näkyväksi tekeminen.
- Sosionomien tehtävänkuvan kuvaamisessa kannattaa huomioida, että sillä on vaikutuksia muihin tehtävänkuvuihin. Miten tämä tulisi huomioida?
- 14 varhaiskasvatuksen sosionomin tehtävänkuvaa on saatu koottua. Näyttää, että tehtävänkuvat ovat melko yhtenäisiä.

2. Koulutusten välinen yhteistyö (KOVY)

Niina Rutanen ja Tuomas Sarkkinen: Tilanne KOVY-jaoston työssä (KOVY:n esitys tiimerissä)

- Jaoston tekemien aluetilaisuuksien kysymyksien vastaukset on koottu ja analysoitu.
- Kehittämissuosituksiin on osin saatu jo vastauksia ja ne on kuvattu.
- Mukana ollut myös muiden jaostojen asioita, joten tulee päättää, kuka lopulta kuvaa mitäkin raportissa.
- Tutkimusperustaisuuden näkökulma ollut keskiössä. Asiaan kohdistuu paljon toiveita ja odotuksia.
- Miten tutkimusta voitaisiin hyödyntää? Esimerkiksi yhteistyössä suunniteltaisiin koulutuksen sisällöt alueittain, mutta koulutus jakaantuisi työnkuvien mukaan.
- Tutkimustiedon saavutettavuus korostui vastauksissa.
- Toimenpide 6 opiskelija- työelämäpalautteet ovat vielä auki. Tulisiko siihen toimenpiteeseen vastauksia tai tekstiä joltain toiselta taholta?
- Katsottava vielä yhdessä onko toimenpiteissä joitain yhteistä ja päällekkäisyyksiä.

Keskustelu

- Sidosryhmien merkitys ja asema raportoinnissa, miten huomioidaan?
- Voidaanko ajankohtaiskeskustelua ohittaa raportissa?
- Tuodaanko alalla olevia ristiriitoja esille raportissa, luku 2?
- Luku 6 raportin seuranta

3. Ammatillisen osaamisen kehittäminen muuttuvassa toimintaympäristössä (AMOS)

Nina Sajaniemi: Tilanne AMOS-jaoston työssä (AMOS-jaoston esitys tiimerissä)

- Keskiössä tulisi olla, miten varhaiskasvatuksen koulutuksilla luodaan pohjaa lasten oppimiselle.
- Amoksella on 10 toimenpidettä.
- Asiantuntijuusnäkökulmaa tulisi arvioida lasten kannalta varhaiskasvatuksessa.
- Miten koulutusten tuottamaa osaamista arvioidaan ja kenen toimesta?
- Mikä on se todellinen taso eri opetussuunnitelmien osalta?
- Perhepäivähoito ja kerhot jääneet vähemmälle huomiolle.
- Suurin puute tällä hetkellä opettajien osaamisesta.
- Tiimikoulutus on ydinosaamista.
- Tutustutaan VEPO hankkeen loppuraporttiin ja mietitään sen jälkeen mahdollista täydennyskoulutuksen tarvetta.
- Karvin laatimien täydennyskoulutuskriteerien hyödyntäminen
- Suunnitteilla on alkusyksystä 2023 järjestää keskustelutilaisuuksia.
- Kaiken toiminnan lähtökohtana tulisi olla päiväkotien ja lapsiryhmien toimijuus.
- Opiskelijoiden samanaikainen harjoittelu on hyväksi havaittu tapa vahvistaa eri työnteekijöiden ammatillisuutta ja yhteistyötä.

Keskustelu

- Ehdotus Varhaiskasvatuksen neuvottelukunnan, VKF:n ja opettajankoulutusfoorumin yhdistäminen.
- Myös koulussa on yhä enemmän eri ammattiryhmiä.

4. Ennakointi ja joustavat koulutuspolut jaosto (EKO)

Soili Lehtiniemi: Tilanne EKO-jaoston työssä (EKO:n esitys tiimerissä)

- Jaoston toiminnan painopiste määrällisessä ennakkoinnissa.
- Selvitetään, miten työnantajat näkevät henkilöstötarpeen ja miten koulutuksen järjestäjät tekevät ennakointityötä.
- Saamenkielisen koulutuksen tilan kuvaaminen.
- Ennakointiosaamisen tilanne varhaiskasvatusten koulutusten osalta.
- Pohjoismainen yhteistyö ruotsinkieliseen koulutukseen liittyen ennakkoinnin näkökulmasta.
- Yhteiskehittämisen mahdollisuudet
- Millaisia joustavia menetelmiä saataisiin täydennyskoulutuksen järjestämiseen.

Keskustelu

- Koulutuspolut ovat jo joustavia ja yksilöllisiä. Onko jo totuttu opiskelupolkujen liikaan ketteryyteen ja yksilöllisyyteen, samaan aikaan kuin opiskelijoiden opiskelutaidot ovat heikentyneet?
- Työelämätaitojen merkitys korostuu kaikissa ammattiryhmissä.
- Kielivakalle jatkoa.
- Maahanmuuttajataustaisten alan opiskelijoiden omat haasteet tulisi kuvata laajemmin ja tarkemmin.
- Osaamisen tunnustamisen osaamisen vahvistaminen ja näkyväksi tekeminen.
- Tulisi huomioida, että kaikki jaostot käsittelevät täydennyskoulutusta.
- Saamen kielen tärkeys varhaiskasvatuksessa ja tulevien saamenkielisten ammattilaisten tarve voisi osin ratketa pohjoismaista yhteistyötä lisäämällä.

5. Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.00.